AMM013

Effects of Moltal Metal Temperature in Aluminium Casting อิทธิพลของอุณหภูมิน้ำโลหะในกระบวนการหล่อโลหะอลูมิเนียม

Suttipong Jumroonrut Sasithon Pitakthapanaphong*

Department of Production Engineering, Faculty of Engineering, King Mongkut's Institute of Technology North Bangkok, 1518 Piboolsongkram Road, Bangsue, Bangkok 10800

*E-mail: sstp@kmitnb.ac.th

สุทธิพงษ์ จำรูญรัตน์ ศศิธร พิทักษ์ฐาปนพงษ์* ภาควิชาวิศวกรรมการผลิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 1518 ถนนพิบูลสงคราม บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

*E-mail: sstp@kmitnb.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาอิทธิพลของน้ำโลหะอลูมิเนียมที่มีผลต่อกระบวน การหล่อ โดยใช้การทำจำลอง อุณหภูมิของน้ำโลหะที่ใช้ศึกษา อยู่ใน ช่วง 620-740°C โดยจำลองการหล่อชิ้นงานชิ้นส่วนยานยนต์ ระบบ จ่ายน้ำโลหะที่เลือกใช้ ประกอบด้วย sprue, gate และ riser ที่มุมการ เท ที่ 45° [1] ในช่วงของอุณหภูมิที่เลือกใช้ พบว่าน้ำโลหะสามารถเติม เต็มแบบหล่อได้ดี ข้อบกพร่องที่พบคือการยุบตัว เกิดขึ้นที่ riser โดยที่อุณหภูมิสูงมีการยุบตัวมากกว่าที่อุณหภูมิต่ำกว่า และการเกิด Misrun คือการที่น้ำโลหะเกิดการแข็งตัวก่อนที่จะเติมเต็มแบบหล่อ สามารถพบ ได้ในกรณีการหล่อ 2 ชิ้นงาน ที่ไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ในกระบวนการผลิตจริง

Abstract

This work studies the effects of the temperature of the molten aluminium in the casting process. A casting of an aluminium bracket is examined using finite difference based program. The molten aluminium temperature is varied between 620-740°C. The gating system used consists of sprue, gate and riser at the filling angle of 45° [1]. It is found that within the temperature range chosen, the mould can be filled leaving the shrinkage in the riser. The size of the shrinkage increases with increasing temperature. The phenomenon called 'Misrun' where the metal solidifies before filling up the mould can take place when casting two workpieces at a time specially when the temperature cannot be controlled during the actual manufacturing.

1.บทน้ำ

การหล่อโลหะเป็นการผลิตที่ประหยัดและได้รูปร่างของชิ้นงานที่ ชับซ้อน ซึ่งบางครั้งกระบวนการอื่นไม่สามารถผลิตได้ ใช้ในการผลิต ชิ้นส่วนโลหะอย่างกว้างขวาง งานหล่อโลหะเป็นกระบวนการแปรรูป และขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญ ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีทั้งผลิตภัณฑ์ สำเร็จและเป็นชิ้นงานเริ่มต้นให้แก่กระบวนการอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์หล่อมี ใช้อย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรม ทั้งในเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักร และยานยนต์

การแข่งขันที่มีสูงในอุตสาหกรรมหล่อในด้านคุณภาพงานหล่อ การเพิ่มอัตราการผลิตเพื่อลดต้นทุน เนื่องจากกระบวนการหล่อเป็น กระบวนการที่มีความซับซ้อน ทั้งนี้เพราะมีการเปลี่ยนแปลงของ อุณหภูมิ เฟส โครงสร้างและคุณสมบัติทางกายภาพของวัสดุตลอด กระบวนการ ตั้งแต่การเทน้ำโลหะเข้าที่แบบหล่อจนถึงการแข็งตัว น้ำ โลหะที่อยู่ในสภาวะของเหลว เมื่อถูกเทลงในแบบหล่อจนเต็มแล้ว ความร้อนในน้ำโลหะจะถูกถ่ายเทให้กับวัสดุและสิ่งแวดล้อมที่น้ำโลหะ สัมผัสอยู่ พร้อมกับทำให้น้ำโลหะเกิดการแข็งตัว ระยะเวลาในการแข็ง ตัวของน้ำโลหะซึ่งมีระยะเวลาไม่นานนัก จัดเป็นช่วงเวลาที่มีความ สำคัญมาก เพราะโลหะจะเกิดการสร้างผลึก ซึ่งมีผลโดยตรงต่อคุณ สมบัติด้านต่าง ๆ ของโลหะนั้น ๆ

น้ำโลหะที่อุณหภูมิสูงจะมีการขยายตัว ทำให้มีปริมาตรมากกว่าน้ำ โลหะมวลเดียวกันที่อุณหภูมิต่ำกว่า อีกทั้งโลหะในสภาวะของเหลว อาจมีปริมาตรมากกว่าในสภาวะของแข็ง ดังนั้นในระหว่างการแข็งตัว ชิ้นงานหล่อจะเกิดการยุบตัว โดยแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ Contraction คือ การลดปริมาตรลงในสภาวะของเหลวจากระดับอุณหภูมิสูงลงสู่ระดับ อุณหภูมิต่ำกว่า โดยทั่วไปน้ำโลหะจะลดปริมาณลง 2.8% ทุก ๆ 100°C ที่ลดลง และ Shrinkage คือการยุบตัวในสภาวะที่เกิดการ เปลี่ยนแปลงจากของเหลวเป็นของแข็ง สำหรับอลูมิเนียมมีอัตราการลด

AMM013

ลงประมาณ 6.6 % [2] เพราะฉะนั้นในระหว่างการเตรียมนำโลหะ สำหรับงานหล่อ จะต้องระวังไว้เสมอ คือ จะต้องหลีกเลี่ยงการหลอมน้ำ โลหะที่ระดับอุณหภูมิสูงกว่าอุณหภูมิหลอมละลายมาก อีกทั้งปริมาณ การละลายของไฮโดรเจนจะเพิ่มขึ้นอย่างมากและรวดเร็วเมื่อระดับ อุณหภูมิสูงมากขึ้นจากอุณหภูมิหลอมละลาย ดังแสดงในตารางที่ 1 [3] ดังนั้นการหลอมอลูมิเนียมที่ระดับอุณหภูมิสูงมาก ๆ เช่นที่อุณหภูมิ 800°C จะทำให้โลหะมีตำหนิรูพรุนปรากฏขึ้น สิ่งเหล่านี้จัดเป็นสิ่ง สำคัญมากในงานหล่อโลหะ ทั้งนี้เพราะการหลอมโลหะที่อุณหภูมิสูง กว่าอุณหภูมิหลอมละลายมาก ๆ เป็นระยะเวลานาน ๆ จะทำให้เนื้อ โลหะที่ได้มีเกรนหยาบเนื้อโลหะมีคุณสมบัติทางกลต่ำมาก นอกจากนี้ การหลอมละลายโลหะที่อุณหภูมิสูงเป็นเวลานาน ๆ จะมีผลทำให้น้ำ โลหะละลายก๊าซชนิดต่าง ๆ ที่อยู่ในบรรยากาศเหนือน้ำโลหะในปริมาณ มากขึ้น ทำให้มีปัญหาตำหนิชิ้นงานหล่อจากก๊าซได้ง่ายขึ้น พร้อม ๆ กับการที่เนื้อโลหะสูญเพลิง กลายเป็น dross มากขึ้นตามไปด้วยใน การหลอมอุณหภูมิของน้ำโลหะอลูมิเนียมไม่ควรสูงเกินกว่า 760°C ยก เว้นกรณีที่ชิ้นงานหล่อบางมาก ๆ [4]

อุณหภูมิ (°C)	ปริมาณไฮโดรเจน
	C.C./100 g A1
0	0.000001
400	0.005
660 (Solidus)	0.036
660 (Liquidus)	0.69
700	0.92
750	1.29
800	1.67
850	2.15

ตาราง 1 ปริมาณการละลายของไฮโดรเจนในอลูมิเนียมที่แปรผันตาม อุณหภูมิ [3]

โลหะเหลวอลูมิเนียมที่มีคุณภาพสูง ควรจะต้องมีส่วนผสมทางเคมี
อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของมาตรฐาน ปริมาณของก๊าซไฮโดรเจนจะต้อง
ต่ำที่สุดภายในโลหะเหลว และจะต้องมีอุณหภูมิของโลหะเหลวที่
เหมาะสม ถ้าอุณหภูมิของน้ำโลหะสูงเกินอุณหภูมิหลอมละลายมากก็มี
ปริมาณไฮโดรเจนสูงขึ้นมากอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าอุณหภูมิหลอมเหลวต่ำ
เกินไปก็จะก่อให้เกิดตำหนิแก่ชิ้นงานหล่อได้ เพราะถ้าอุณหภูมิที่ใช้ใน
การเทน้ำโลหะเข้าสู่โพรงแบบหล่อต่ำ จะทำให้การไหลตัวของน้ำโลหะ
ไม่ต่อเนื่อง น้ำโลหะเย็นตัวก่อนที่จะไหลมาประสานกันทำให้ไม่สามารถ
หลอมเป็นเนื้อเดียวกันได้เรียกว่า Misrun หรือกรณีที่นำโลหะแข็งตัว
ปิดทางไม่สามารถเติมเต็มแบบหล่อได้

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมของของกระบวนการหล่อโลหะ อลูมิเนียมโดยการทำจำลอง [5] โดยมีอุณหภูมิของน้ำโลหะที่แตกต่าง กัน เพื่อเป็นแนวทางให้นำไปปรับใช่ในอุตสาหกรรมต่อไป

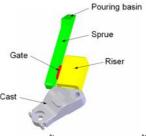
2. การจำลองการหล่อ

ชิ้นงานที่ศึกษาคือ ชิ้นส่วน bracket ใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยมีลักษณะตามที่แสดงไว้ในรูปที่ 1 ME NETT 20th หน้าที่ 61

รูปที่ 1 ชิ้นงาน bracket

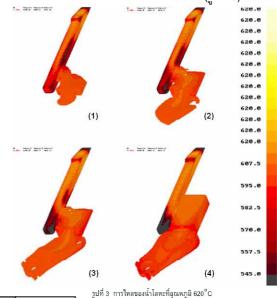
ระบบจ่ายน้ำโลหะประกอบด้วยส่วนประกอบหลัก 3 ส่วน คือ sprue, gate และ riser ดังแสดงในรูปที่ 2 งานวิจัยนี้ ได้ทำการ ศึกษาการเทน้ำโลหะเข้าสู่แบบหล่อโดยใช้ระบบจ่ายน้ำโลหะที่มีขนาด และรูปทรงเดียวกัน [1] แต่มีอุณหภูมิเทต่างกัน 4 อุณหภูมิคือ 620°C, 660°C, 700°C และ 740°C

รูปที่ 2 แบบจำลองชิ้นงานและระบบจ่ายน้ำโลหะ การจำลองการหล่อแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ การจำลองการเท (Filling simulation) และการจำลองการแข็งตัว (Solidification simulation) พารามิเตอร์ที่ใช้ในการจำลองการเทประกอบด้วยน้ำโลหะ อลูมิเนียมชนิด A355 วัสดุแบบหล่อคือเหล็กชนิด Iron white ระยะ เวลาในการเท 6 วินาที

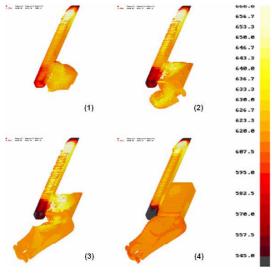
2.1 การจำลองการเทน้ำโลหะ (Filling simulation)

ในระหว่างการเทน้ำโลหะเข้าสู่แบบหล่อในอุณหภูมิเทที่ต่างกัน สังเกตได้ว่าอุณหภูมิของน้ำโลหะในแบบหล่อมีผลต่อการไหลตัวและ การแข็งตัวของน้ำโลหะ ในอุณหภูมิเทที่ 620°C น้ำโลหะที่ไหลตัวใน แบบหล่อจะมีอุณหภูมิใกล้เคียงอุณหภูมิการแข็งตัวของน้ำโลหะ ซึ่ง อาจจะทำให้น้ำโลหะแข็งตัวก่อนไหลเต็มแบบ ถ้าไม่สามารถควบคุม อุณหภูมิของแบบหล่อ และเวลาที่ใช้ในการเทได้ตามต้องการ อุณหภูมิ เฉลี่ยของน้ำโลหะระหว่างการเทคือ 603°C มีอุณหภูมิต่ำสุดที่ 461°C เกิดขึ้นที่บริเวณที่ไม่มีผลต่อการไหลของน้ำโลหะ (รูปที่ 3)

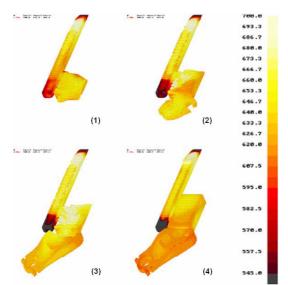
AMM013

เมื่อทำการจำลองการเทที่อุณหภูมิ 660°C (รูปที่ 4) น้ำโลหะที่ ใหลตัวในแบบหล่อจะมีอุณหภูมิสูงกว่าอุณหภูมิการแข็งตัวของน้ำโลหะ อุณหภูมิเฉลี่ยของน้ำโลหะระหว่างการเทคือ 621°C อุณหภูมิต่ำสุด ที่ 437°C เกิดขึ้นที่บริเวณที่ไม่มีผลต่อการใหลของน้ำโลหะ น้ำโลหะใหล ตัวเข้าสู่โพรงแบบได้เต็ม ถ้าสามารถควบคุมอุณหภูมิของแบบหล่อ และเวลาที่ใช้ในการเทได้ตามต้องการ

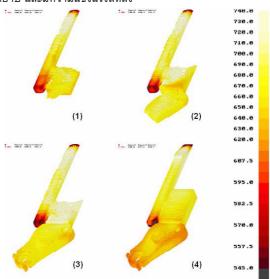
รูปที่ 4 การไหลของน้ำโลหะที่อุณหภูมิ 660°C

เมื่อทำการจำลองการเทที่อุณหภูมิ 700°C (รูปที่ 5) น้ำโลหะที่ ใหลตัวในแบบหล่อจะมีอุณหภูมิสูงกว่าอุณหภูมิการแข็งตัวของน้ำโลหะ น้ำโลหะใหลตัวเข้าสู่โพรงแบบได้ดี มีอุณหภูมิเฉลี่ยของน้ำโลหะ ระหว่างการเทที่ 638°C และอุณหภูมิต่ำสุดที่ 475°C เกิดขึ้นที่บริเวณ ที่ไม่มีผลต่อการใหลของน้ำโลหะ

รูปที่ 5 การไหลของน้ำโลหะที่อุณหภูมิ 700°C

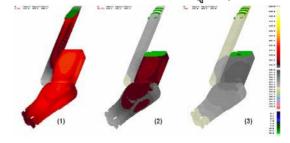
เมื่อทำการจำลองการเทที่อุณหภูมิ 740°C (รูปที่ 6) น้ำโลหะที่ ไหลตัวในแบบหล่อจะมีอุณหภูมิสูงกว่าอุณหภูมิการแข็งตัวของน้ำโลหะ มาก น้ำโลหะไหลตัวเข้าสู่โพรงแบบได้ดี มีอุณหภูมิเฉลี่ยของน้ำโลหะ ระหว่างการเทที่ 668°C และมีอุณหภูมิต่ำสุดที่ 519°C เกิดขึ้นที่ บริเวณที่ไม่มีผลต่อการไหลของน้ำโลหะ แต่กรณีที่อลูมิเนียมมีอุณหภูมิ หลอมสูงจะมีปริมาณไฮโดรเจนมาก จะส่งผลให้ชิ้นงานอลูมิเนียมหล่อมี ผิวหยาบ และมีความแข็งแรงลดลง

รูปที่ 6 การใหลของน้ำโลหะที่อุณหภูมิ 740°C

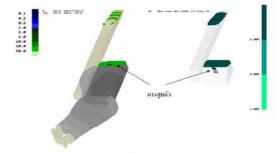
2.2 การจำลองการแข็งตัว (Solidification)

เมื่อน้ำโลหะเติมเต็มแบบหล่อการจำลองการแข็งตัวเริ่มต้นขึ้น การ เปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของน้ำโลหะของอุณหภูมิการเทที่ 620°C ชิ้น งานจะเริ่มแข็งตัวจากผิวด้านนอกกระจายเข้าสู่ส่วนกลางของชิ้นงาน และส่วนที่บางกว่าจะเย็นตัวเร็วกว่าส่วนที่หนา (รูปที่ 7)

รูปที่ 7 การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลหะในระหว่างการแข็งตัว ที่ อุณหภูมิเท 620°C

ชิ้นงานแข็งตัวอย่างสมบูรณ์ในระยะเวลา 104 วินาที โดยตัวชิ้นงานจะ แข็งตัวทั้งหมดก่อน Riser และ Riser ทำหน้าที่ป้อนเติมน้ำโลหะได้ อย่างสมบูรณ์ การยุบตัวเกิดขึ้นเล็กน้อยที่ Riser (รูปที่ 8)

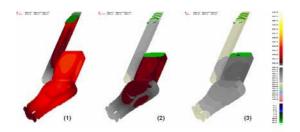

ูรูปที่ 8 การยุบตัวของเนื้อโลหะของ Riser ที่อุณหภูมิเท 620°C

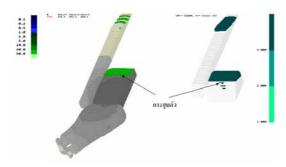
ME NETT 20th | หน้าที่ 62 | AMM013

AMM013

ที่อุณหภูมิการเท 660°C มีลักษณะการแข็งตัวคล้ายกับกรณีที่ อุณหภูมิการเท 620°C แต่พบว่าชิ้นงานจะแข็งตัวอย่างสมบูรณ์ในระยะ เวลา 157 วินาที (รูปที่9) และอัตราการยุบตัวของ Riser จะมีมาก กว่าที่อุณหภูมิการเท 620°C (รูปที่ 10)

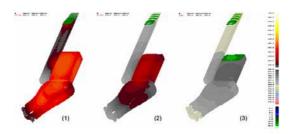

รูปที่ 9 การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลหะในระหว่าง การแข็งตัว ที่อุณหภูมิเท 660°C

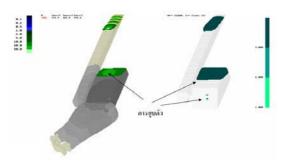

รูปที่ 10 การยุบตัวของเนื้อโลหะของ ที่อุณหภูมิเท 660°C

พฤติกรรมการแข็งตัวที่อุณหภูมิการเท 700°C เป็นไปอย่าง สมบูรณ์ ไม่มีการยุบตัวในตัวชิ้นงานใช้ระยะเวลาในการแข็งตัวประมาณ 144 วินาที (รูปที่11) เมื่อชิ้นงานแข็งตัวอย่างสมบูรณ์ Riser สามารถ ป้อนเติมให้แก่ชิ้นงานได้ และสังเกตได้ว่าการยุบตัวที่ Riser จะมีมาก ขึ้นและ จะมีการยุบตัวในแกนกลาง (รูปที่12)

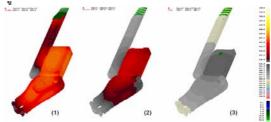

รูปที่ 11 การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลหะในระหว่าง การแข็งตัว ที่อุณหภูมิเท 700°C

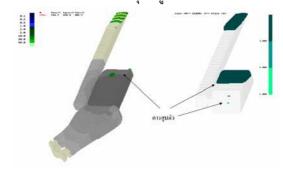

รูปที่ 12 การยุบตัวของเนื้อโลหะของ ที่อุณหภูมิเท 700°C

กรณีการแข็งตัวที่อุณหภูมิการเท 740 °C ไม่มีการยุบตัวในตัวชิ้น งาน ใช้ระยะเวลาในการแข็งตัวประมาณ 156 วินาที ชิ้นงานจะเริ่มแข็ง ตัวจากผิวด้านนอกกระจายเข้าสู่ส่วนกลางของชิ้นงาน และส่วนที่บาง กว่าจะเย็นตัวเร็วกว่าส่วนที่หนา (รูปที่ 13) เมื่อชิ้นงานแข็งตัวอย่าง สมบูรณ์ Riser สามารถป้อนเดิมให้แก่ชิ้นงานได้ และสังเกตได้ว่าการ ยุบตัวที่ Riser จะมีมากขึ้นและ จะมีการยุบตัวในแกนกลาง (รูปที่14) แต่กรณีที่มีอุณหภูมิหลอมสูงจะมีปริมาณไฮโดรเจนมาก จะส่งผลให้ชิ้น งานอลูมิเนียมหล่อมีผิวหยาบ และมีความแข็งแรงลดลง

รูปที่ 13 การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลหะในระหว่าง การแข็งตัว ที่อุณหภูมิเท 740°C

รูปที่ 14 การยุบตัวของเนื้อโลหะของ ที่อุณหภูมิเท 740°C

3. การจำลองการหล่อแบบ 2 ชิ้นงาน

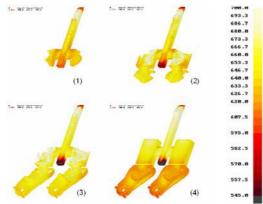
เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตโดยให้มีการใช้เวลาในการผลิตน้อยลง หรือเวลาผลิตเท่าเดิมแต่ให้ได้ชิ้นงานเพิ่มขึ้นจึงได้ทำการจำลองการ หล่อโลหะ แบบ 2 ชิ้นงาน พารามิเตอร์ที่ใช้ในการจำลองประกอบด้วย น้ำโลหะ อลูมิเนียมชนิด A355 วัสดุแบบหล่อคือเหล็กชนิด Iron white ระยะเวลาในการเท 6 วินาที อุณหภูมิการเท 700°C ดังมีลักษณะชิ้น งานดังรูปที่ 15

AMM013

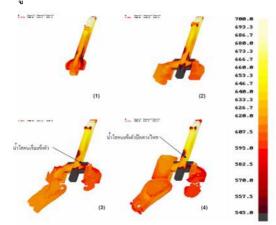
รูปที่ 15 ชิ้นงานและระบบจ่ายน้ำโลหะชิ้นงานหล่อ 2 ชิ้นงาน

การจำลองการเทน้ำโลหะ จากพารามิเตอร์ที่กำหนด และ แบบชิ้น งานจำลองเพิ่มเป็น 2 ชิ้นงาน (รูปที่ 16) น้ำโลหะไหลตัวเข้าสู่โพรง แบบได้ดี มีอุณหภูมิเฉลี่ยของน้ำโลหะระหว่างการเท 649°C อุณหภูมิ ต่ำสุด 496°C เกิดขึ้นที่บริเวณที่ไม่มีผลต่อการไหลของน้ำโลหะ

รูปที่ 16 การไหลของน้ำโลหะชิ้นงานหล่อ 2 ชิ้นงาน

อย่างไรก็ดี ข้อบกพร่องในงานหล่อสามารถเกิดขึ้นได้แม้ว่าจะมี การควบคุมพารามิเตอร์แล้วก็ตาม รูปที่17 แสดงการเกิดการแข็งตัว ของน้ำโลหะก่อนเวลา ทำให้น้ำโลหะไม่สามารถไหลเข้าเต็มแบบหล่อ (Misrun) ซึ่งพบได้มากในการผลิตจริงเนื่องมาจากผู้ผลิตไม่สามารถ ควบคุมอุณหภูมิ และ/หรือเวลาในการเทได้ตามต้องการ

รูปที่ 17 การไหลของน้ำโลหะชิ้นงานหล่อ 2 ชิ้นงาน ที่ไม่สามารถควบ คุมอุณหภูมิที่ต้องการได้

4. สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงานหล่ออลูมิเนียมมีหลายประการ อุณหภูมิในการเทน้ำโลหะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการไหล และคุณภาพของชิ้นงานหล่อ ถ้าทำการเทน้ำโลหะในอุณหภูมิสูง การจะ ส่งผลดีต่อการไหลและการแข็งตัวของชิ้นงาน แต่จะมีปริมาณไฮโดรเจน ปนอยู่ในชิ้นงานมาก ส่งผลให้ชิ้นงานอลูมิเนียมหล่อมีผิวหยาบ และมี ความแข็งแรงลดลง ขณะเดียวกันถ้าอุณหภูมิต่ำเกินไปแล้วไม่สามารถ ควบคุม พารามิเตอร์ให้เป็นไปตามต้องการได้ อาจทำให้น้ำโลหะไม่ สามารถไหลเข้าเต็มแบบหล่อ เกิดพฤติกรรม Misrun ซึ่งอาจจะต้องแก้ ไขโดยการเปลี่ยนระบบจ่ายน้ำโลหะ อันนำมาซึ่งความซับซ้อนใน กระบวนการผลิต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ โครงการ F-31-101-21-08 ผู้เขียนขอขอบคุณ บริษัท AppliCad จำกัด ที่ให้การสนับสนุนชอฟแวร์ และ บริษัท Enkei Thai จำกัด ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลและชิ้นงาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] S. Jumroonrut and S. Pitakthapanaphong. Study of effects of filling angle on product quality in aluminium casting. The 19th Conference on Mechanical Engineering Network of Thailand, 19-21 October 2005, Phuket, Thailand.
- [2] Dr John T H Pearce และคณะ เทคโนโลยีและโลหะวิทยาของ อลูมิเนียมหล่อ ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดูแห่งชาติ พ.ศ.2543
- [3] Aluminium Casting Technology.2 ED. American society, Illinois: 1993
- [4] Dr John T H Pearce และกลุ่ม METALS ข้อบกพร่องในงาน หล่อโลหะ สาเหตุและวิธีการแก้ไข ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุ แห่งชาติ พ.ศ.2544
- [5] CastCAE Version 3.9 by CT-CASTech Inc.